

Datum van inontvangstneming : 01/07/2021

Zaak C-301/21

Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie

Datum van indiening:

11 mei 2021

Verwijzende rechter:

Curtea de Apel Oradea (Roemenië)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

12 april 2021

Verzoekende partijen:

Curtea de Apel Alba Iulia

Curtea de Apel Cluj

Tribunalul Bihor

Tribunalul Satu Mare

Tribunalul Sălaj

Verwerende partijen:

YF

KP

OJ

YS

SL

DB

SH

Andere partijen in de procedure:

Tribunalul Cluj

Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării

Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding

Hoger beroep tegen een vonnis van de Tribunal Bihor (rechter in eerste aanleg Bihor, Roemenië) waarbij de vordering van de verwerende partijen (verzoekers in eerste aanleg; hierna: „verweerders”), is toegewezen die strekte tot veroordeling van verzoeksters, verweersters in eerste aanleg (hierna: „verzoeksters”), om schadevergoedingen te betalen ter hoogte van de gestelde salarisaanspraken.

Voorwerp en rechtsgrondslag van het verzoek om een prejudiciële beslissing

Krachtens artikel 267 VWEU wordt verzocht om uitlegging van richtlijn 2000/78, met name van artikel 1, artikel 2, leden 1 en 2, artikel 3, lid 1, onder c), laatste volzin, en artikel 9, lid 1, van die richtlijn, alsmede van artikel 47, eerste alinea, van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie.

Prejudiciële vragen

1. Moeten artikel 9, lid 1, van richtlijn [2000/78] inzake de waarborg dat „eenieder die zich door niet-toepassing van het beginsel van gelijke behandeling benadeeld acht, toegang krijgt tot gerechtelijke [...] procedures” en artikel 47[, eerste alinea,] van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, betreffende het „recht op een doeltreffende voorziening in rechte en op een onpartijdig gerecht”, aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een nationale regeling als in artikel 211, onder c), van de Legea dialogului social nr. 62/2011 (wet nr. 62/2011 inzake de sociale dialoog), waarin wordt bepaald dat de termijn van 3 jaar voor het indienen van een vordering tot schadevergoeding begint te lopen „vanaf de datum waarop de schade zich heeft voorgedaan”, ongeacht of verweerders kennis hadden van de schade (en de omvang ervan)?

2. Moeten de bepalingen in artikel 2, leden 1 en 2 en artikel 3, lid 1, onder c), laatste volzin, van richtlijn [2000/78] aldus worden uitgelegd dat zij zich verzetten tegen een nationale regeling als in artikel 1, lid 2 van de Legea-cadru nr. 330 din 5 noiembrie 2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice (kaderwet nr. 330/2009 betreffende uniforme salariëring van met overheidsmiddelen betaald personeel), zoals uitgelegd in arrest nr. 7/2019 van de Înalță Curte de Casație și Justiție (hoogste rechterlijke instantie, Roemenië) tot beoordeling van een beroep in het belang der wet, bekendgemaakt in de *Monitor Oficial al României* (Roemeens staatsblad) nr. 343 van 6 mei 2019, wanneer verweerders geen voorziening in rechte hebben gehad om te verzoeken om salarisverhoging op het moment van toetreding tot de magistratuur na inwerkingtreding van wet [nr.] 330/2009, waarin uitdrukkelijk werd bepaald dat

de salarissen uitsluitend in [deze] wet zijn bepaald en bepaald blijven, zodat er – onder andere op grond van leeftijd – salarisdiscriminatie bestaat ten opzichte van hun collega's, omdat in feite enkel oudere magistraten die voor januari 2010 zijn benoemd (en die tussen 2006 en 2009 rechterlijke uitspraken hebben verkregen, waarvan het dictum in 2019 is uitgewerkt op grond van arrest nr. 7/2019 [van de Înalță Curte de Casație și Justiție]), in december 2019 en januari 2020 over de periode 2010-2015 met terugwerkende kracht geld uitbetaald hebben gekregen (vergelijkbaar met de in casu gevorderde bedragen), terwijl verweerders in diezelfde periode ook rechter waren en in dezelfde omstandigheden en bij dezelfde instantie hetzelfde werk verrichtten?

3. Moet richtlijn [2000/78] aldus worden uitgelegd dat deze slechts aan discriminatie in de weg staat indien die betrekking heeft op een van de criteria van artikel 1 van deze richtlijn, of verzet deze richtlijn, eventueel aangevuld door andere bepalingen van Europees recht, zich er in het algemeen tegen dat een werknemer op het gebied van beloning anders wordt behandeld dan een andere werknemer, wanneer hij in dezelfde periode en onder dezelfde voorwaarden voor dezelfde werkgever hetzelfde werk verricht?

Aangevoerde bepalingen van Unierecht

Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep, artikel 1, artikel 2, leden 1 en 2, artikel 3, lid 1, onder c), laatste volzin, en artikel 9, lid 1;

Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, artikel 47, eerste alinea.

Aangevoerde nationale wettelijke bepalingen en rechtspraak

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2006 privind salarizarea și alte drepturi ale judecătorilor, procurorilor și altor categorii de personal din sistemul justiției (noodverordening nr. 27/2006 van de regering inzake de bezoldiging en overige rechten van rechters, openbaar aanklagers en andere personeelsleden van het gerechtelijk apparaat, hierna: „OUG nr. 27/2006”);

Ordonanța Guvernului nr. 10/2007 privind creșterile salariale ce se vor acorda în anul 2007 personalului bugetar [...] (regeringsverordening nr. 10/2007 betreffende salarisverhogingen voor overheidsperoneel in 2007 [...], hierna: „OG nr. 10/2007”);

Legea-cadru nr. 330/2009 privind salarizarea unitară a personalului plătit din fonduri publice (kaderwet nr. 330/2009 betreffende uniforme salariëring van met overheidsmiddelen betaald personeel; hierna: „kaderwet nr. 330/2009”);

Legea nr. 153/2017 privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice (wet nr. 153/2017 betreffende de salariëring van met overheidsmiddelen betaald personeel);

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (regeringsverordening nr. 137/2000 tot voorkoming en bestraffing van alle vormen van discriminatie; hierna: „OG nr. 137/2000”);

Legea nr. 53/2003 privind Codul Muncii (wet nr. 53/2003 houdende het arbeidswetboek; hierna: „Codul muncii”);

Legea nr. 62/2011 a dialogului social (wet nr. 62/2011 inzake de sociale dialoog, hierna: „wet nr. 62/2011”);

Andere regelgevingshandelingen met betrekking tot de salariëring van met overheidsmiddelen betaald personeel die van toepassing zijn op magistraten;

Arrest nr. 7/2019 van de Înalță Curte de Casație și Justiție (hierna: „arrest nr. 7/2019”).

Korte uiteenzetting van de feiten en de procedure in het hoofdgeding

- 1 Op grond van OUG nr. 27/2006 werden de vergoedingen van de magistraten berekend op basis van een sectorale referentiewaarde (hierna: „referentiewaarde”) en van bepaalde vermenigvuldigingscoëfficiënten (hierna: „coëfficiënt”), als bedoeld in de bijlage bij deze regelgevingshandeling. De referentiewaarde was constant, maar de coëfficiënt varieerde, bijvoorbeeld naargelang van het niveau van de rechterlijke instantie waar de magistraat was ingedeeld.
- 2 In de periode 2006-2009 heeft het merendeel van de Roemeense rechters bij rechterlijk vonnis erkenning verkregen van het recht op verhoogde vergoedingen, rekening houdende met: (a) een hogere coëfficiënt, zoals bij OUG nr. 27/2006 slechts voor bepaalde categorieën magistraten was vastgesteld, en (b) een hogere referentiewaarde op grond van OG nr. 10/2007.
- 3 Kaderwet nr. 330/2009, die op 1 januari 2010 in werking is getreden, had betrekking op de vaststelling van een uniform salarisstelsel voor met overheidsmiddelen betaald personeel. Volgens deze wet is en blijft het salaris van dit personeel, waartoe ook magistraten behoren, vanaf de inwerkingtreding ervan uitsluitend door deze wet bepaald. Bijgevolg hebben de ordonnateurs de bezoldigingen van alle magistraten krachtens deze wet berekend volgens de bepalingen ervan en is geen rekening meer gehouden met de bij bovengenoemde rechterlijke vonnissen vastgestelde salarisverhogingen.
- 4 Sommige bepalingen van deze wet hebben echter tot verschillende uitleggingen van deze verhogingen geleid. Naar aanleiding daarvan hebben Roemeense magistraten die na de inwerkingtreding van kaderwet nr. 330/2009 in functie zijn

getreden, rechtsvorderingen ingesteld tot toekenning van de genoemde salarisverhogingen. Volgens de verwijzende rechter zijn al deze vorderingen afgewezen met de motivering dat alle salarissen onder de nieuwe wet gelijk waren.

- 5 De magistraten die bij rechterlijk vonnis erkenning hadden verkregen van deze verhogingen, hebben vorderingen ingesteld tot verduidelijking van het dictum van die vonnissen, met het verzoek om vast te stellen tot welk tijdstip zij gerechtigd waren de verhogingen te ontvangen, aangezien in het overgrote deel van de gevallen in het dictum van de rechterlijke beslissingen enkel werd vermeld vanaf welk tijdstip de salarisverhoging werd toegekend, zonder enige andere beperking in de tijd.
- 6 Aangezien de Roemeense rechterlijke instanties niet uniform hebben geoordeeld over deze vorderingen, is bij de Înalță Curte de Casație și Justiție een beroep ingesteld in het belang van de wet teneinde te bepalen of de bij OG nr. 10/2007 verhoogde referentiewaarden in aanmerking moesten worden genomen bij de berekening van de magistratensalarissen. Bij arrest nr. 7/2019 heeft de hoogste rechterlijke instantie geoordeeld dat de genoemde verhogingen waren en blijven inbegrepen in de bezoldiging van magistraten, ook na de datum van inwerkingtreding van kaderwet nr. 330/2009.
- 7 In 2019 en 2020 zijn nieuwe vorderingen tot verduidelijking van het dictum van de tussen 2006 en 2009 gevelde vonnissen ingediend. Er werd vastgesteld dat de daarbij erkende rechten waren en blijven opgenomen in het salaris van de betreffende magistraten, ook na de datum van inwerkingtreding van kaderwet nr. 330/2009.
- 8 Het ministerie van Justitie heeft aan de rechterlijke instanties die ordonnateur zijn uitsluitend middelen toegekend voor de betaling van salarissen met verhoging, ten gunste van magistraten wier rechten bij rechterlijke vonnissen tussen 2006 en 2009 waren erkend en die als gevolg van arrest nr. 7/2019 in 2019 en 2020 waren verduidelijkt. Betaling van de nodige middelen voor uitkering van de verhoogde salarissen aan andere magistraten, die niet over een dergelijk vonnis beschikten, werd geweigerd.
- 9 Verweerders zijn rechters van rechterlijke instanties ten aanzien van wie verzoeksters de hoedanigheid van ordonnateur hebben. Op 10 maart 2010 hebben zij bij de Tribunal Bihor beroep ingesteld tot, kort samengevat, veroordeling van verzoeksters tot een schadevergoeding die gelijk is aan het verschil tussen het ontvangen salaris en het salaris dat zij hadden moeten ontvangen, rekening houdend met de bij OUG nr. 27/2006 vastgestelde coëfficiënt voor de periode tussen de inwerkingtreding van wet nr. 330/2009 en de inwerkingtreding van wet nr. 71/2015 (9 april 2015) en wet nr. 153/2017 (1 juli 2017) (hierna: „litigieuze salarissen”).

- 10 In de motivering van hun beroep stellen verweerders in wezen, dat verzoeksters een discriminerende situatie hebben gecreëerd ten opzichte van hun collega's aan wie de litigieuze salarissen wel zijn betaald, aangezien zij gedurende dezelfde periode en voor dezelfde werkgever hetzelfde werk hebben verricht.
- 11 In hun verweerschriften hebben verzoeksters zich bij exceptie beroepen op verjaring van het materiële recht op een rechtsvordering. Zij betogen dat de termijn in wet nr. 62/2011 van toepassing is, die bepaalt dat een vordering tot betaling van dergelijke schadevergoedingen moet worden ingesteld binnen een termijn van drie jaar vanaf het ontstaan van de schade. Aangezien de termijn van drie jaar nadat deze salarisaanspraken moesten worden uitbetaald, is verstreken, moet de vordering worden afgewezen.
- 12 Bij vonnis van 18 september 2020 heeft de Tribunal Bihor deze exceptie verworpen en de vordering ten gronde toegewezen. In de motivering van dit vonnis is geoordeeld dat in casu niet de gewone verjaringstermijn van wet nr. 62/2011 van toepassing was, maar de bijzondere termijn van drie jaar van artikel 27, lid 2, van OG nr. 137/2000. Deze termijn loopt vanaf de datum waarop het discriminerende feit is gepleegd of vanaf de datum waarop de betrokkene van dat feit kennis kon nemen. De genoemd rechter heeft ten gronde vastgesteld dat verzoeksters ten opzichte van verweerders een discriminerende situatie hebben veroorzaakt, door de litigieuze salarissen slechts aan een deel van de werknemers te betalen. Om deze discriminatie ongedaan te maken, zijn verzoeksters veroordeeld tot betaling van een schadevergoeding aan verweerders, gelijk aan die salarisaanspraken.
- 13 Verzoeksters hebben tegen dit vonnis hoger beroep ingesteld bij de verwijzende rechter, waarbij zij de verwerping van de exceptie van verjaring en de toewijzing van de vordering hebben bekritiseerd.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 14 **Verweerders** betogen dat zij in de periode 2006-2009, waarin rechterlijke uitspraken zijn gedaan waarbij aan hun collega's de litigieuze salarissen zijn toegekend, geen rechter waren. Dit was de hoofdreden waarom zij geen vordering konden indienen tot erkenning van dezelfde rechten. Bovendien waren zij pas op de hoogte van de schade en van de omvang daarvan op de datum waarop besluit nr. 7/2019 is bekendgemaakt in de Monitor Oficial.
- 15 Aangezien de gevolgen van de vonnissen betreffende die periode zijn uitgebreid naar de toekomst door toewijzing van verzoeken om verduidelijking van het dictum, hebben zij hoe dan ook betrekking op de huidige toestand, alsmede op de periode waarin verweerders net als hun collega's rechter zijn geweest.
- 16 De weigering van verzoeksters om de litigieuze salarisaanspraken te betalen levert discriminatie op, aangezien zij zonder objectieve en redelijke rechtvaardiging ongelijk worden behandeld.

- 17 **Verzoeksters** betogen dat de in casu toepasselijke verjaringstermijn die van wet nr. 62/2011 is en ingaat op de datum waarop de schade is opgetreden. Deze termijn is in casu verstreken.
- 18 Wat het argument inzake discriminatie betreft, verschilt de situatie van verweerders van die van de collega's die bij rechterlijk vonnis erkenning van salarisrechten hebben verkregen. De salarisanspraken zijn immers aan de andere rechters betaald op basis van de vonnissen tot verduidelijking van het dictum, gewezen in 2019. Aangezien verweerders niet beschikken over vonnissen die verduidelijkt kunnen worden, is hun situatie anders.
- 19 Bovendien is het in richtlijn 2000/78 neergelegde beginsel van gelijke behandeling van toepassing op gronden die uitputtend zijn opgesomd in artikel 1 ervan, te weten godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid. Verweerders' situatie valt niet onder deze gronden.

Korte uiteenzetting van de motivering van de prejudiciële verwijzing

- 20 Wat de verjaring van het *recht op een vordering in rechte* betreft, merkt de verwijzende rechter op dat arbeidsgeschillen over de betaling van achterstallig salaris volgens de nationale wetgeving zijn onderworpen aan een verjaringstermijn van drie jaar, bepaald door artikel 268, onder c), Codul muncii. De termijn gaat in op de datum waarop het recht op een rechtsvordering is ontstaan. Tegelijkertijd bepaalt artikel 211, onder c), van wet nr. 62/2011 dat degenen wier rechten zijn geschonden een vordering kunnen indienen binnen een termijn van drie jaar, te rekenen vanaf het ontstaan van de schade.
- 21 De vraag rijst of in de feitelijke context van de zaak een eventuele afwijzing van de vordering op basis van die bepalingen kan worden geacht de toegang van verweerders tot de rechter te belemmeren.
- 22 In dit verband stelt de verwijzende rechter vast dat tot de inwerkingtreding van kaderbesluit nr. 330/2009, op 1 januari 2010, rechters in functie vonnissen hebben verkregen waarbij hun werkgever werd veroordeeld tot betaling van die salarisanspraken over de periode 2006-2009. Na die datum heeft echter geen enkele magistraat deze aanspraken meer uitbetaald gekregen. Bovendien zijn de vorderingen die door na die datum in dienst getreden magistraten waren ingesteld, afgewezen op grond dat die wet alle salarissen gelijk heeft getrokken, zodat er met betrekking tot de salariëring van magistraten geen sprake meer was van een verschil in behandeling.
- 23 Na 6 mei 2019, de datum waarop arrest nr. 7/2019 in de Monitor Oficial werd bekendgemaakt, hebben verzoeksters ervoor gekozen om de litigieuze salarisanspraken te betalen op basis van het criterium of de betreffende magistraat in 2009 al dan niet een vonnis had verkregen. Verweerders hebben echter niet de mogelijkheid gehad om een verhoging van de plaatsingsvergoeding te vorderen, omdat zij na de inwerkingtreding van wet nr. 330/2009 in dienst zijn

getreden. Bovendien hebben verweerders pas op 6 mei 2019 kennis gekregen van de schade en de omvang ervan.

- 24 De verwijzende rechter is van oordeel dat richtlijn 2000/78 en artikel 47, eerste alinea, van het Handvest van de grondrechten zich verzetten tegen nationale bepalingen die bepalen dat het recht op een vordering in rechte in die omstandigheden kan verjaren.
- 25 Met betrekking tot de door verweerders gestelde *discriminatie* op grond dat verzoeksters de litigieuze salarisaanspraken slechts aan een deel van de werknemers hebben betaald en geweigerd aan andere werknemers die in de jaren 2006-2009 geen vordering konden instellen, met name omdat zij destijds niet in functie waren, stelt de verwijzende rechter vast dat verzoeksters weigeren die rechten te erkennen op de enkele grond dat verweerders jonger zijn en na de inwerkingtreding van wet nr. 330/2009 magistraat zijn geworden. Aldus wordt een ongerechtvaardigd verschil in behandeling tussen de twee categorieën magistraten gecreëerd, terwijl zij in dezelfde periode voor dezelfde werkgever in dezelfde functie hebben gewerkt.
- 26 De verwijzende rechter is van oordeel dat deze feiten discriminatie op grond van leeftijd opleveren, zodat de in de prejudiciële vragen aangehaalde bepalingen van richtlijn 2000/78 zich verzetten tegen nationale regelingen waarvan de toepassing zou leiden tot afwijzing van de vordering van verweerders.
- 27 De verwijzende rechter is tevens van oordeel dat richtlijn 2000/78 aldus moet worden uitgelegd dat de criteria van artikel 1 ervan voorbeelden zijn en geen limitatieve opsomming, en zich er in het algemeen tegen verzetten dat een magistraat op het gebied van salaris anders wordt behandeld dan een andere magistraat, terwijl hij voor dezelfde werkgever gedurende dezelfde periode en onder dezelfde voorwaarden hetzelfde werk verricht.
- 28 Krachtens artikel 105 van het Reglement voor de procesvoering van het Hof verzoekt de verwijzende rechter om de onderhavige zaak volgens de versnelde procedure te behandelen, aangezien er sprake is van een gespannen situatie bij de nationale rechterlijke instanties wegens het zeer grote verschil tussen de salarissen die de rechters ontvangen.